

NASTAVNI PLAN I PROGRAM ZA MEDRESE

FILOZOFIJA

CILJEVI

Nastavni predmet Filozofija treba omogućiti da:

- se učenici upoznaju i usvoje određenu filozofsku argumentaciju;
- učenici steknu znanja i sposobnost za kritičku procjenu različitih filozofskih orijentacija;
- se kod učenika razvija smisao za apstraktno mišljenje;
- se učenici osposobe za kritičko mišljenje;
- da se učenici potaknu na samostalno rasuđivanje.

ZADACI

Zadatak nastavnog predmeta Filozofija je da učenici upoznaju osnovne tokove filozofskog mišljenja i usvoje osnovne pojmove i kategorije neophodne za razumijevanje filozofskih problema.

Nastavni program iz predmeta
FILOZOFIJA
IV razred
(2 sata sedmično - 60 sati godišnje)

Red. broj	Naziv programskih sadržaja	Sati
1.	I UVOD <ul style="list-style-type: none"> - Šta je filozofija, izvori filozofije, - Filozofske discipline, odnos filozofije prema religiji, nauci i umjetnosti. 	2+0
2.	II POČECI FILOZOFIJE <ul style="list-style-type: none"> - filozofija u kulturama naroda drevnog istoka. 	2+1
3.	III ANTIČKA FILOZOFIJA <p>Kozmološko razdoblje</p> <ul style="list-style-type: none"> - Miletska škola (Tales, Anaksimn i Anaksimandar). - Pitagorejska škola. - Heraklit. - Elejska škola. - Posrednici (Empedokla i Anaksagora). - Atomisti (Leukip i Demokrit). <p>Antrpološko razdoblje</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sofisti. - Sokrat i postsokratovske škole. - Platon. - Aristotel. <p>Helenističko-rimska filozofija</p> <ul style="list-style-type: none"> - Etičko razdoblje (stoicizam, epikurejska škola i skepticizam). - Religiozno razdoblje helenističko-rimske filozofije (novoplatonizam, hebrejska filozofija). 	10+3
4.	IV SREDNJOVJEKOVNA FILOZOFIJA <p>Kršćanska filozofija</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pojava kršćanstva. - Filozofske osnove ranog kršćanstva. - Patristika. - Potreba izgradnje filozofskog sistema-skolastika. - Pobleml odnosa vjere i uma i rasprava o problemu univerzalija. <p>Islamska filozofija</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izvori islamske filozofije - aspekti Objave. - Islamske filozofske škole: škola naučnika filozofa (Al-Kindi, Al-Farabi, Ibn Sina, Ibn Rušd), filozofija svjetlosti (Suhravardi), 	

	tesavuf (Ibn Arebi), putevi spoznaje i prevladavanja filozofije (Al-Gazali i Ibn Tejmijja), Atar, Rumi, šiizam. Filozofska misao u BiH na orijentalnim jezicima - H. K. Prušćak, M. Ejubović, Alamek, Ali-dede Bošnjak.	12+4
5.	V NOVOVJEKOVNA FILOZOFIJA Filozofija renesanse (Bruno, Petrić) Empirizam (Bekon, Hobs, Lok, Berkli, Hjum) Racionalizam (Dekart, Spinoza, Lajbnic) Prosvjetiteljstvo (Volter, Ruso) Klasična njemačka filozofija (Kant, Fihte, Šeling i Hegel)	8+3
6.	VI SAVREMENA FILOZOFIJA Glavni problemi, pravci i smisao savremene filozofije Voluntaristički pesimizam i iracionalizam, Marksizam Pozitivizam, pragmatizam i instrumentalizam, Fridrih Niče, Logički pozitivizam, Filozofija života, Intuicionizam, Fenomenologija, Filozofija egzistencije, Filozofija strukturalizma	8+2
7.	VII SAVREMENA ISLAMSKA FILOZOFIJA Reformski pokreti u islamskom svijetu - S.H.Nasr: Kritika scientizma; J. Karadavi: Univerzalni model društvenog života; R. Garodi: Živi islam.	3+2
	UKUPNO	60

LITERATURA

M. Filipović, *Filozofija*

B. Kalin, *Povijest filozofije*

Šarif, *Historija islamske filozofije*, I-II

PROFIL I STRUČNA SPREMA NASTAVNIKA

Visoka stručna sprema, završen filozofski fakultet, odsjek filozofija ili filozofija i sociologija, nakon kojeg je kandidat stekao zvanje profesora filozofije, odnosno profesora filozofije i sociologije.